

הערות הקוראים

◆ הערות על גיליון י"ב ◆

הערות הקוראים*

הערה על מאמרו של הרב אוריאל בנר "ברכה על יהודי חכם בחכמות העולם" (עמוד ק"ב)

מ"ש בשם הפחד יצחק ועוד שעל יהודי החכם בחכמות העולם אין לברך, שאין חכמת ישראל אלא בתורה. מצאתי עוד מקור קדום יותר בשו"ת הד"ר (ח"א סוף סימן מ) לרבי יחיאל מיכל הבינר שחי לפני למעלה ממאה שנה, שכתב שאין מברכים על יהודי החכם אלא בתורה, ודרש זאת בשבת הגדול על הפסוק בהפטרה "אל יתהלל חכם בחכמתו" (ירמיהו ט, כב [יש להעיר שמכאן נראה שבמקומו של המחבר לא נהגו לקרוא את ההפטרה המיוחדת לשבת הגדול אלא את ההפטרה לפרשת צו]), וביאר את הפסוק דגם אם הוא חכם בשבע חכמות "אל יתהלל חכם בחכמתו", דאין מברכין עליו ברכת שחלק וכו', כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וכו' רק אם הוא חכם בחכמת התורה.

בברכה

משה סופר

הערה על מאמרו של הרב מאיר דרך "חיוב עירוב חצרות בחדר מדרגות" (עמוד קפ"ד)

לגבי מ"ש לדמות בית שער למחלוקת רש"י ותוס' האם חורבה שיש לה בעלים אסור לטלטל אליה, ולפי תוס' כשם שאינה אוסרת על החצר כך מותר לטלטל אליה.

יש לחלק בין חורבה - שהיא מקום מיועד לדיורים, אלא שאין בה דיורים כרגע (וגם רש"י בעקרון מודה שמקום שאינו עומד לדיורין אינו בכלל האיסור כלל, וכבסוגיה דעושין פסין, דשרי מחצר לבין הפסין), לבית שער - שהוא מקום פגום לדיורים

(* ראה עוד הערות לעיל עמוד קס"ה).

אבל כרגע גר בו משהו. על חורבה אפשר להתווכח, כמו שמצינו ברש"י ותוס', אבל בית שער הוא מקום פגום וברור שאף שאינו אוסר הלא מכלל חצר הוא.

בברכה, ושתמיד נזכה לכוון לאמיתה של תורה
משה מרדכי אייכנשטיין

תשובת המחבר

המשותף ביניהם הוא ששניהם מקום שאינו אוסר על החצר, והיה אפשר להבין מדברי התוספות שיש כאן כלל – 'כל מקום שאינו אוסר אינו אסור', וללמוד מכך לדין בית שער שגם הוא מקום שאינו אוסר על החצר, ויהיה מותר לטלטל אליו בלי עירוב חצירות. כך רצה המשנ"ב ללמוד מדברי התוס' הללו, וגם האול"צ במשנתו האחרונה. למסקנה וודאי שאני לא מבין כך, כפי שגם כתבתי במפורש, אבל הו"א יש כאן.

